

ĆWICZENIA

DO

INTERNETOWEGO PODRĘCZNIKA HISTORII KASZUBÓW

TEMAT 1: KASZUBI WE WSPÓLNOCIE SŁOWIAŃSKIEJ.

Zadanie 1 [1 pkt]

Spośród wymienionych poniżej języków podkreśl jeden, który nie należy do rodziny języków indoeuropejskich:

- A) irlandzki B) włoski C) kaszubski D) arabski E) grecki F) ormiański

Zadanie 2 [3 pkt]

Przyporządkuj podane poniżej języki do grup językowych podanych w tabeli (**wpisz tylko literki**):

- A) polski B) litewski C) niemiecki D) łotewski E) szkocki F) kaszubski G) angielski

Lp.	grupa językowa	język
1	germańska	
2	słowiańska	
3	bałtycka	

Zadanie 3 [3 pkt]

Przyporządkuj podane poniżej języki do odpowiednich grup, na które dzieli się języki słowiańskie (**wpisz tylko literki**):

- A) francuski B) słoweński C) słowacki D) ukraiński E) chorwacki F) czeski G) białoruski

Lp.	Grupa językowa	język
1	wschodniosłowiańska	
2	zachodniosłowiańska	
3	południowosłowiańska	

Zadanie 4 [3 pkt]

Przyporządkuj poniższe zdania do języków słowiańskich podanych w tabeli (**wpisz tylko literki**).

- A) *In der Kaschubei gibt es mehrere hundert Seen, sie sind meist schmal und langgestreckt.*
- B) *Ne každý Polák je Kašuba „Víte, ne každý Kašub je Polák a ne každý Polák je Kašub” říká na úvod.*
- C) *Населяват областта Каиубия, част от Поморското войводство, Северна Полиа. Тяна традиционна столица е град Гданск.*
- D) *Cěschi w zasygù słowizně nôwikszi ùdzél mają w mòwie nôstarszi i nômlōdszi generacëje, chòc niecëzė są téż strzédnėmù pòkòleniu.*

Lp.	Język	Zdanie
1	bułgarski	
2	kaszubski	
3	czeski	

Zadanie 5 [3 pkt]

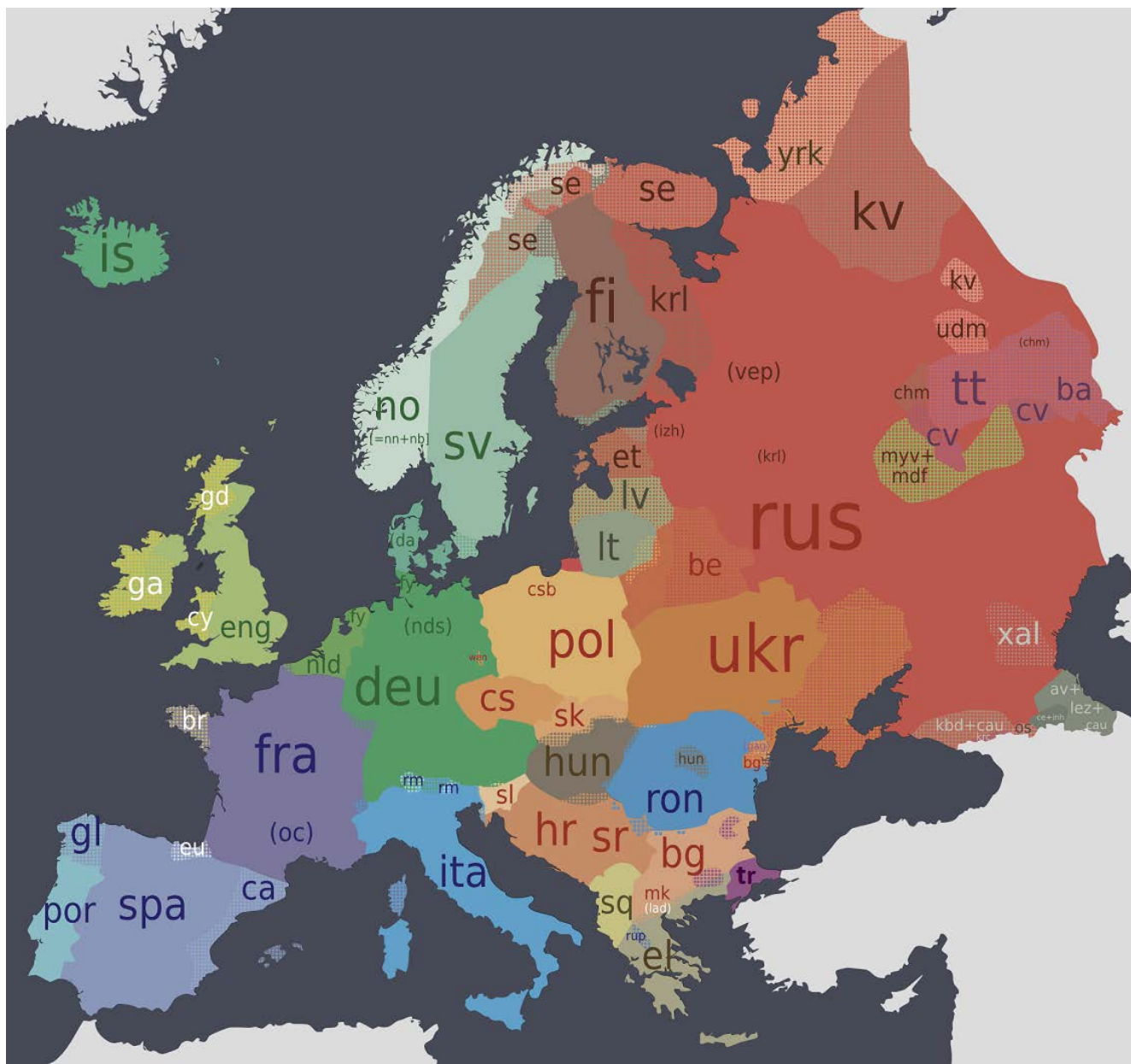
Wykorzystując poniższą mapkę* oraz wiedzę pozaźródłową odpowiedz na następujące polecenia:

A) podaj międzynarodowy kod, którym na mapie oznaczono język kaszubski –

B) podaj międzynarodowy kod, którym na mapie oznaczono dwa języki łużyckie (dolnołużycki i górnołużycki) –

C) podaj nazwę języka (posiadającego międzynarodowe oznaczenie „SZL”; nie zaznaczono go na mapie), który nie jest oficjalnie uznawany przez państwo polskie. Wspomnianym językiem – jako ojczystym – posługują się mieszkańcy regionu położonej w południowo-zachodniej części Polski –

* wskazane jest powiększenie tej mapki na szkolnym ekranie.

(Źródło: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/67/Image-Languages-Europe.png>)

Zadanie 6 [4 pkt]

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest ono fałszywe.

Lp.	Zdanie	Prawda	Falsz
1	Obodrycy zamieszkują obecnie ziemie na wschód od Odry.	P	F
2	Jordanes jest autorem dzieła pt. <i>Getica</i> .	P	F
3	Języki dolnołużycki i górnołużycki zalicza się do grupy południowosłowiańskiej.	P	F
4	W VI w. zachodnią granicę Słowiańszczyzny wyznaczała rzeka Łaba.	P	F

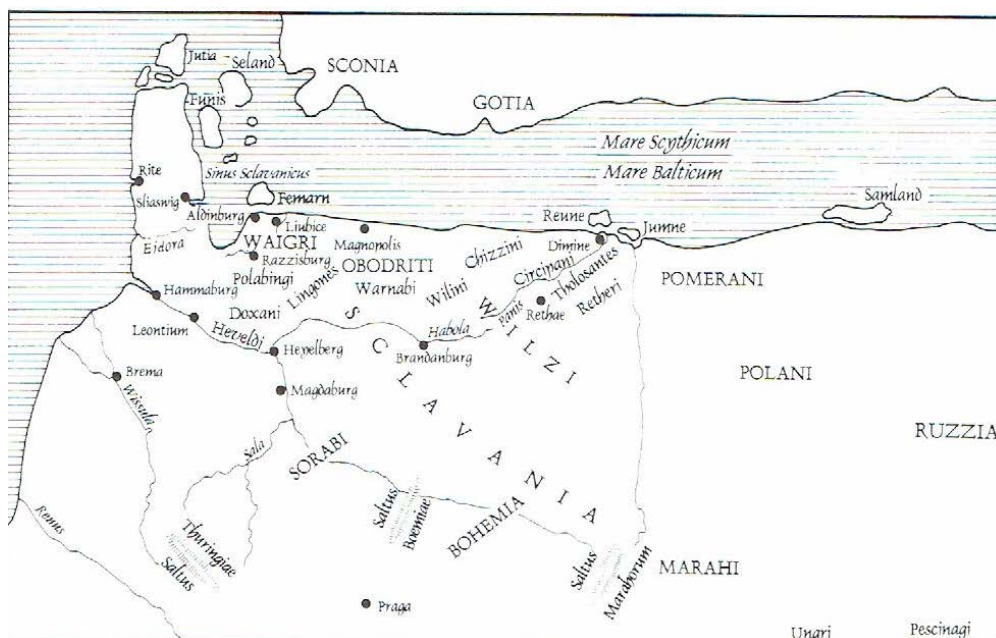
Zadanie 7 [3 pkt]

Źródło 1. Fragment dzieła Adama z Bremy (XII w.)

Liczne są plemiona słowiańskie. Z tych wpierw od zachodu (...) Wagrowie; ich miastem nadmorskim Starogard. Dalej są Obodrycy, których teraz zważ Reregami, a miastem ich Mechlin. Blżej nas Połabianie, których miastem Racibórz. Z tyłu za nimi są [G]linianie i Warnowie. Blisko nich mieszkają Chyczanie i Czrezipianie, których od Dołężan i Redarów oddziela rzeka Piana i miasto Dymn. (...) Są jeszcze plemiona słowiańskie, które mieszkają między Łabą i Odrą, jak Hawolanie [Hobolanie – D.Sz.], którzy są nad rzeką Hawolą (...). Za Lucicami, którzy występują pod innym mianem jako „Wilcy”, płynie Odra, najobfitsza rzeka kraju słowiańskiego.

(Adam z Bremy, *Dzieje kościoła hamburskiego*. Cyt. za: G. Labuda, *Słowiańszczyzna starożytna i wczesnośredniowieczna. Antologia tekstów źródłowych*, Poznań 2003, s. 62-63.)

Źródło 2. Mapa ziem zamieszkiwanych przez Słowian (na podstawie dzieł Adama z Bremy)

(Sklawianja według Adama z Bremy, oprac. L. Koczy. Cyt. za: G. Labuda, *Słowiańszczyzna starożytna...*, s. 62.)

Na podstawie źródeł 1 i 2 oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na następujące polecenia:

A) podaj nazwę państwa, do którego należą obecnie ziemie zamieszkiwane przez plemiona słowiańskie wymienione w źródle 1.

B) podaj nazwę ludu, który – zamieszkując ziemie na prawym brzegu Odry – był wschodnim sąsiadem Luciców –

C) uzupełnij zdanie: Jedyną, prawnie uznaną w Niemczech słowiańską mniejszością narodową są –

Zadanie 8 [1 pkt]

Poniższe zdjęcie przedstawia kręgi kamienne i kurhany znajdujące się w miejscowości Węsiory. Powstanie tych kręgów łączy się z pobylem (w pierwszych stuleciach naszej ery):

A) Wikingów **B)** Gotów **C)** Rzymian **D)** Finów

(Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C4%99siory_\(cmentarzysko\)#/media/File:Wesiory3.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C4%99siory_(cmentarzysko)#/media/File:Wesiory3.jpg))

Zadanie 9 [3 pkt]

Uzupełnij zdania wpisując słowa (w odpowiedniej formie) spośród następujących:

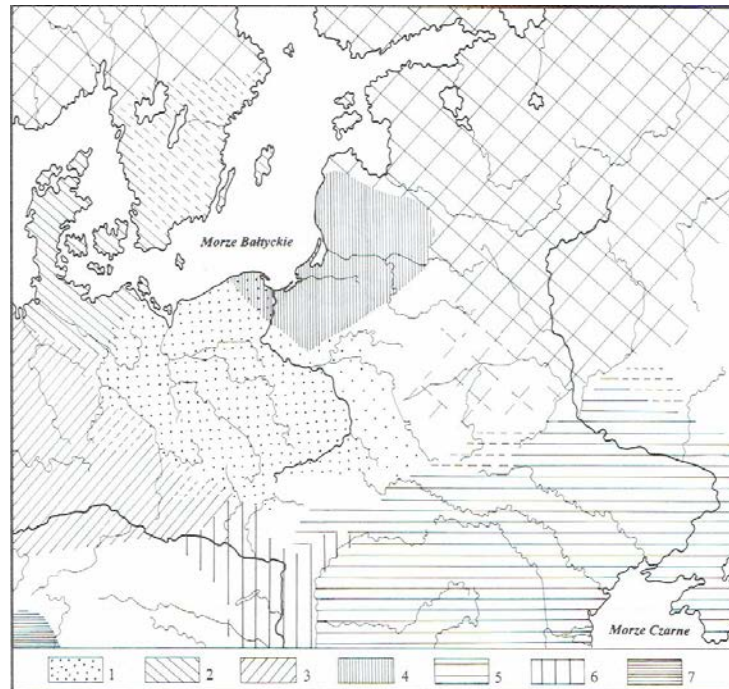
VI, Sklawenowie, Wenetowie, X

Według Pliniusza Starszego (I w.) i Tacyta (I/II w.), historyków rzymskich, na południowym wybrzeżu Bałtyku mieszkali..... . Natomiast Jordanes, gocki historyk żyjący w VI w., wspomina o Wenedach, których dzieli na dwa ludy, tj. Antów i Pod pojęciem wspomnianych przez Jordanesa Wenedów należy rozumieć Słowian. Uczeni przyjmują, że Kaszubi osiedlili się nad Bałtykiem w wieku.

Zadanie 10 [3 pkt]

Wybierz właściwą odpowiedź: Poniższa mapka* odzwierciedla – w kwestii określenia praojczyzny Słowian – koncepcję: **A)** autochtoniczną **B)** allochtoniczną

* wskazane jest powiększenie tej mapki na szkolnym ekranie.

2. Zasięg kultury łużyckiej na tle sąsiednich terytoriów, opr. K. Jażdżewski [SSS, t. 1, s. 458]
1 – Słowianie; 2 – Germanie; 3 – Celtowie; 4 – Bałtowie; 5 – Trakowie; 6 – Ilirowie; 7 – Italikowie i Romanowie

.....

Zadanie dodatkowe:

Sporządź dokumentację fotograficzną kręgów kamiennych w dowolnie wybranym przez siebie miejscu położonym na obszarze Kaszub. Dokonując wyboru miejsca możesz skorzystać z **mapki** zamieszczonej (na s. 5) w **Temacie 1** (*Kaszubi we wspólnocie słowiańskiej*) **Internetowego Podręcznika Historii Kaszubów**. Ponadto, wykorzystując dostępną literaturę (zob. np. książki i artykuły wymienione w **bibliografii** do **Tematu 1**), zbierz jak najwięcej informacji na temat sfotografowanego obiektu, a następnie przygotuj prezentację na lekcję.